T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2025-2026 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
II. DÖNEM II. YAZILI SINAVI (ÜLKE GENELİ ORTAK)

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
9. SINIF

ÖĞLE OTURUMU

Aldığı Puan

Adı ve Soyadı : .....
Sınıfı / Şubesi : .....
Öğrenci Numarası : .....

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 7 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, soruların altında boş bırakılan yerlere yazınız.
3. Sınav 100 tam puan üzerinden değerlendirilecektir. 1, 2, 4 ve 6. sorular 12 puan; 3 ve 5. sorular 14 puan; 7. soru 24 puan değerindedir.

1.

- Karşısındakinin alaycı tavırlarını görünce zıvanadan çıkıp odayı terk etti.
- Yıllardır büyük bir titizlikle kurduğu iş ortaklığı, yaşanan anlaşmazlıktan sonra artık pamuk ipliğiyle bağlıydı.

Bu cümlelerdeki altı çizili deyimlerin cümleye kattığı anlamı yazınız. Bu deyimleri cümlelerdeki anlamına uygun olacak biçimde birer cümlede kullanınız. (12 puan)

Zıvanadan çıkmak: .....

Cümle: .....

Pamuk ipliğiyle bağlı olmak: .....

Cümle: .....

Cevap:
Zıvanadan çıkmak: “1. Çok sinirlenmek. 2. Aklını yitirmek, çılgın gibi davranmak. 3. Denetlenemez duruma gelmek.” anlamına gelen ifadeler. (4 puan)
Cümle: Başına gelen onca olay onu zıvanadan çıkarmıştı. (2 puan)
Pamuk ipliğiyle bağlı olmak: “Her an bozulmaya, kopmaya hazır olmak.” anlamına gelen ifadeler. (4 puan)
Cümle: İki arkadaş arasındaki güven artık pamuk ipliğiyle bağlıydı. (2 puan)

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 9. SINIF

2. Bugün arkadaşlarla Fatih kütüphanesine gittik. Orada pek çok yeni kaynak inceledik ve öğrendiğimiz herşeyi not ettik. Yeni bilgiler öğrenmek bizi öyle mutlu ettiki çalışmamız bittiğinde hiç birimiz yorgunluk hissetmiyorduk.

Bu metindeki yazım yanlışlarını bularak doğrusunu yazınız. (12 puan)

Cevap:
kütüphanesine ➔ doğrusu "Kütüphanesine" (3 puan)
herşeyi ➔ doğrusu "her şeyi" (3 puan)
ettiki ➔ doğrusu "etti ki" (3 puan)
hiç birimiz ➔ doğrusu "hiçbirimiz" (3 puan)

3. Ranga Guru adında ünlü bir ressamdan eğitim alan Raciçi, yaptığı son resmi hocasına götürmüş ve ondan resmini değerlendirmesini istemiş. Ranga Guru ona, "Sen artık ressam sayılırsın Raciçi. Artık öğrenmen gereken tek şey eleştirmekle üretmek arasındaki fark." diyerek resmi şehrin meydanında en görünen yere koymasını istemiş. Yanına da kırmızı bir kalem koyarak insanların beğenmedikleri yerlere çarpı atmalarını rica eden bir yazı bırakmasını istemiş. Raciçi denileni yapmış. Birkaç gün sonra resme bakmaya gittiğinde tüm resmin kırmızı çarpılar içinde olduğunu görmüş. Raciçi, bu durumu hocasına anlattığında hocası ona aynı resmi yeniden yaparak aynı meydana ama bu sefer yanına çeşitli renklerde yağlı boya ve birkaç fırça ile birlikte bırakmasını istemiş. Resmin yanına da insanlardan beğenmedikleri yerleri düzeltmesini rica eden bir yazı bırakmasını söylemiş. Raciçi resmi meydana götürmüş. Birkaç gün sonra resme bakmaya gittiğinde resmine hiç dokunulmadığını görmüş.

Bu metne göre, ressamın yaptığı sosyal deneyin iki farklı sonucundan hareketle, hocasının Raciçi'ye "eleştirmek ve üretmek" **üzerine vermek istediği ders nedir? Yazınız. (14 puan)**

Cevap:
"Yıkıcı eleştiri yapmak ve kusur bulmak kolaydır ancak bir hatayı düzeltmek veya yeni bir ürün ortaya çıkarmak sorumluluk ve deneyim ister." / "Bir şeyi bozmak için bilgiye gerek yoktur ancak bir şey üretmek veya düzeltmek için 'usta' olmak gerekir." anlamına gelen ifadeler. (14 puan)

4. Kim bilir ne oldu ne bitti gece uyurken
Uyandım ki tabiat o değil başkasıdır
Nerden esiyor bu şerbet gibi hava nerden
Çiçek açmış ağaç hangi kızın rüyasıdır.

Bu şiirin yapı unsurlarını (ölçü, nazım birimi, redif/kafiye türü, kafiye düzeni) belirleyerek yazınız. (12 puan)

Cevap:
Ölçü: 14'lü hece ölçüsü (2 puan)
Nazım birimi: Dörtlük (2 puan)
Redif/kafiye türü: 1 ve 3. dizelerde "-en" sesleri tam kafiyedir. (3 puan)
2 ve 4. dizelerde "-sıdır" sesleri redif, "-a" sesi yarım kafiyedir. (3 puan)
Kafiye düzeni: a-b-a-b / Çapraz kafiye (2 puan)

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 9. SINIF

5. Yıllar sonra eski bir dostumla karşılaştım. Beni gördüğüne sevinmiş ve o günü benimle geçirmek için iş yerinden izin almıştı. Bir yerde oturup sohbet etmeye başladık. Sürekli bana hayatının ne kadar yoğun geçtiğinden bahsetti. Başarı hikâyelerini anlatırken heyecanlı birinden ziyade araştırma raporu okuyan biri gibiydi. Sesinde o eski sıcaklık yoktu. Yaptıklarını anlatırken yüzünde beliren canlılık her sustuğunda yerini bir durgunluğa bırakıyordu. Sohbetimiz sırasında "Çok mutluyum." derken bile aslında gözleri bana yüreğinin ne kadar mutsuz olduğunu fısıldıyordu. Bazen söylenen kelimeler, saklanmak istenen duyguların üzerine örtülen ince bir tül gibidir; asıl gerçeği görmek için o tülün altına bakmak gerekir.

Bu metindeki karakterin, arkadaşının "Çok mutluyum." **demesine rağmen onun** "mutsuz" **olduğunu düşünmesini sağlayan göstergelerden ikisini yazınız. (14 puan)**

Cevap:
• Başarı hikâyelerini anlatırken heyecanlı birinden ziyade araştırma raporu okuyan biri gibi olması
• Sesinde o eski sıcaklığın olmaması
• Yaptıklarını anlatırken yüzünde beliren canlılığın her sustuğunda yerini bir durgunluğa bırakması
• "Çok mutluyum." derken bile aslında gözlerinin, yüreğinin ne kadar mutsuz olduğunu fısıldaması
NOT: Cevaplardan birini yazan 7 puan, ikisini yazan 14 puan alacaktır.

6. "Millî Edebiyat romancısı" nitelemesi, bugüne değin Reşat Nuri Güntekin ve yapıtları hakkında kuşatıcı bir saptama olarak kullanılmış ve bu yüzden romanlarındaki aşk ilişkileri, genellikle uzak durulan bir alan olmuştur. Kanımızca bu tavır, yazarın insan ve aşk ilişkileri açısından "tutarlı" karakterler yaratma konusundaki başarısının da göz ardı edilmesine neden olmuştur. Oysa Güntekin, aşk romanlarının geleneksel yapısını kırdığı için böylesine geniş bir okur kitlesine ulaşmayı ve kalıcı olmayı başarmıştır. Çünkü söz konusu yapının vazgeçilmez ögeleri olan kalıplaşmış kadın ve erkek karakterlerin içini doldurmuştur. Özellikle Gizli El'in Şeref'i, Çalıkuşu'nun Feride'si, Eski Hastalık'ın Züleyha'sı ve Ateş Gecesi'nin Kemal Murat'ı aşk söylemleri ve karakter temsilleriyle Reşat Nuri'nin bu konudaki başarısını gösterir.

İçerik, dil ve anlatım özelliğine göre bu metnin türünü metinden iki gerekçe göstererek yazınız. (12 puan)

Cevap:
Metnin türü eleştiridir. (4 puan)
Gerekçeler
• Reşat Nuri Güntekin'in romanlarındaki karakterlere ilişkin bir değerlendirme yapılmıştır.
• Güntekin'in, romanlarında "tutarlı" karakterler yaratma konusunda başarılı olduğu düşüncesi "Özellikle Gizli El'in Şeref'i, Çalıkuşu'nun Feride'si, Eski Hastalık'ın Züleyha'sı ve Ateş Gecesi'nin Kemal Murat'ı aşk söylemleri ve karakter temsilleriyle Reşat Nuri'nin bu konudaki başarısını gösterir." cümlesiyle örneklendirilmiştir.
• Güntekin'in, aşk romanlarının geleneksel yapısını kırdığı için geniş bir okur kitlesine ulaşmayı ve kalıcı olmayı başardığı söylenerek Reşat Nuri Güntekin diğer yazarlarla karşılaştırılmıştır.
• Yalın ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır. Örneğin "Oysa Güntekin, aşk romanlarının geleneksel yapısını kırdığı için böylesine geniş bir okur kitlesine ulaşmayı ve kalıcı olmayı başarmıştır."
NOT: Gerekçelerden birini yazan 4 puan, ikisini yazan 8 puan alacaktır.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 9. SINIF

7. Gezip gördüğünüz (köyünüz, mahalleniz, gezdiğiniz bir şehir veya tarihî bir yer vb.) veya hayal ettiğiniz bir yeri, orayı hiç bilmeyen birine anlatan bir gezi yazısı yazınız. (24 puan)

YAZARKEN UYMANIZ GEREKEN KURALLAR

1. İlginç ayrıntıları öyle bir anlatın ki okuyan kişi "Keşke ben de orayı görseydim!" desin. Sadece bilgi vermeyiniz, okuru o atmosferin içine çekiniz.
2. O yerin tarihî bir binasını, meşhur bir yemeğini, geleneğini (misafirperverlik, ikram, düğün vb.) veya doğal güzelliklerinden en az birini belirtiniz ve kısaca tanıtınız.
3. Yazınızın en az 10 cümleden oluşmasına dikkat ediniz.
4. Yazınıza bir başlık koyunuz. Sadece yerin adını yazmayınız, merak uyandırıcı bir başlık olsun.

SINAV BİTTİ.
CEVAPLARINIZI KONTROL EDİNİZ.

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

9. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı · 2025-2026 · 2. dönem 2. yazılı

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net